

ETICĂ ȘI TRANSPARENȚĂ ÎN PRACTICA CONTABILĂ

ETHICS AND TRANSPARENCY IN ACCOUNTING PRACTICE

Autor: Andreea MANOLIE

Academia de Studii Economice din Moldova

manolie.andreea@ase.md

Conducător științific: Georgeta MELNIC

Dr., conf. univ., Academia de Studii Economice din Moldova

melnic.georgeta@ase.md

Abstract. Accounting calculations are vital for assessing the profitability of transactions, evaluating partner reliability, and ensuring a business's financial health. Accountants provide precise and reliable financial information essential for decision-making, compliance, and reporting. Ethics plays a fundamental role in ensuring the integrity, transparency, and trustworthiness of this information. Violations of ethical standards can lead to serious societal consequences, highlighting the importance of ethical conduct in maintaining public trust and protecting stakeholders.

The study emphasizes that ethical behavior is not only a professional obligation but also a key factor in upholding financial transparency and accountability. Accountants must prioritize ethical practices, recognizing their responsibility to society in ensuring integrity within financial systems. By fostering trust and credibility, the accounting profession reinforces its role as a foundation of economic stability and public confidence. This article advocates for a continued commitment to ethics in accounting to sustain its vital societal impact.

Key words: ethics, accountants, financial integrity, transparency, social responsibility, professionalism

JEL classification: M41

INTRODUCERE

Etica reprezintă un element esențial în domeniul contabilității, având un impact major asupra integrității și transparenței informațiilor financiare. În contextul unei economii globale interconectate, respectarea principiilor etice în activitatea contabililor este vitală pentru menținerea încrederii publicului și stabilitatea piețelor financiare. Alegerea acestei teme este motivată de necesitatea de a înțelege cum normele de conduită profesională influențează comportamentele contabile.

Scopul cercetării este de a analiza importanța eticii în contabilitate, identificând factorii care pot duce la comportamente neetice, propunând soluții pentru prevenirea acestora. De asemenea, se urmărește explorarea rolului esențial al contabililor în promovarea unei economii sustenabile. Cercetarea o să se axeze pe faptul că etica în contabilitate a fost deja abordată în diverse studii, dar există încă nevoia de cercetare aprofundată a impactului mecanismelor de control intern și al standardelor etice asupra prevenirii practicii neetice.

Metode de cercetare utilizate.

1. Analiza literaturii de specialitate - studierea articolelor și codurilor etice.
2. Metoda deductivă – analizarea informației din cărți pentru exemple.
3. Cercetare bibliografică detaliată - analiza atentă a bibliografiei utilizate pentru a descoperi alte lucrări relevante.

Conținutul de bază.

Etica reprezintă un pilon fundamental în domeniul contabilității, asigurând cadrul de referință pentru activitatea profesională. Profesia contabilă este ghidată de un set de reguli etice incluse într-un cod de conduită profesional. Organismul independent denumit Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili (IESBA) are rolul de a elabora un Cod Etic aplicabil la nivel global pentru contabili. Obiectivul principal al IESBA este să asigure protejarea interesului public prin promovarea

unor principii etice solide în domeniul contabil. Pe termen lung, consiliul urmărește să armonizeze cerințele etice din Codul său cu cele impuse de organismele naționale de reglementare, inclusiv cele legate de independența auditorilor. Alinierea acestor standarde la nivel internațional contribuie la uniformizarea și îmbunătățirea calității serviciilor contabile și sprijină funcționarea eficientă a piețelor financiare.

În Republica Moldova, Codul de conduită profesională al auditorilor și contabililor reglementează etica profesională și definește trăsăturile esențiale ale profesiei, precum:

- Dobândirea cunoștințelor prin educație continuă și formare profesională;
- Respectarea Codului de conduită prin obiectivitate și actualizare constantă a competențelor;
- Asumarea responsabilităților sociale, inclusiv limitarea utilizării titlurilor profesionale specifice.

Din secțiunea 110 a Codului Etic Internațional pentru profesioniștii contabili putem să ne informăm în privința la principiile de bază care ghidează contabilii în rezolvarea dilemelor etice. Aceste principii sunt:

Integritatea	Să fie de încredere și onești în toate relațiile profesionale și de afaceri
Obiectivitatea	Să nu își compromită raționamentele profesionale sau de afaceri în urma unei prejudecăți, unui conflict de interese sau influenței necorespunzătoare a altor persoane
Competența profesională și atenția cuvenită	☐ Pentru a dobândi și menține cunoștințele și aptitudinile profesionale la nivel prevăzut pentru a se asigura că un client sau o organizație angajatoare primește servicii profesionale competente, care se bazează pe standardele tehnice și profesionale curente și legislația relevantă ☐ Pentru a acționa cu intenția necesară în conformitate cu standardele tehnice și profesionale aplicabile
Confidențialitatea	Să respecte caracterul confidențial al informațiilor dobândite în urma relațiilor profesionale și de afaceri
Conduita profesională	Să se conformeze principalelor legi și reglementări relevante și să evite orice conduită despre care profesionistul contabil știe sau ar trebui să știe că i-ar putea discredita profesia

Figura 1. Principiile fundamentale de etică pentru profesioniștii contabili

Sursa: elaborat de autori în baza Codului Etic Internațional pentru profesioniștii contabili [1]

Aceste principii asigură integritatea și relevanța informațiilor economice furnizate de contabili și contribuie la fundamentarea deciziilor economice corecte.

Normele de conduită profesională în contabilitate sunt fundamentale pentru reglementarea etică a profesiei, ghidând comportamentul contabililor în aspecte precum integritatea, obiectivitatea, competența, confidențialitatea și etica profesională.

Comportamentul neetic al contabililor poate fi determinat de diverse motive:

1) *Conflicte de interese*- Contabilii pot întâmpina conflicte de interese între nevoile clienților sau ale angajatorilor și interesele lor proprii sau ale altor părți implicate. Aceste conflicte pot afecta procesul decizional contabil și pot duce la comportamente imorale, cum ar fi alterarea datelor financiare sau neglijarea unor aspecte esențiale ale raportării financiare.[2].

2) *Presiunea asupra performanței financiare*: În medii de afaceri competitive, contabilii pot resimți presiunea de a îmbunătăți rezultatele financiare, ceea ce poate conduce la adoptarea unor practici contabile dubioase sau la manipularea datelor pentru a prezenta o imagine mai favorabilă a organizației.

3) *Lipsa de supraveghere sau control intern*: Lipsa de supraveghere și control intern poate facilita practici contabile neetice, iar fără mecanisme eficiente sau o cultură etică, contabilii pot fi tentați să adopte comportamente neetice.

4) *Presiunea de la management sau clienți*: Contabilii pot fi influențați de presiunile managementului sau ale clienților, ceea ce poate afecta judecata lor și compromite integritatea profesională.

Contabilii trebuie să fie conștienți de standardele etice și să își asume responsabilitatea de a le respecta în toate aspectele profesionale. În același timp, organizațiile și autoritățile de reglementare au datoria de a promova o cultură bazată pe etică și de a oferi sprijin pentru prevenirea și abordarea comportamentelor neetice în domeniul contabilității.

Concluzii. Articolul a analizat rolul crucial al eticii în contabilitate și responsabilitatea socială a contabililor, evidențiind importanța respectării normelor de conduită profesională și principiilor etice pentru garantarea integrității, transparenței și fiabilității informațiilor financiare. Autorul a investigat modul în care comportamentul etic al contabililor influențează încrederea publicului, stabilitatea piețelor financiare și funcționarea sănătoasă a economiei.

Rezultatele studiului pun în evidență faptul că aderarea la principii etice și norme profesionale este fundamentul unei practici contabile sustenabile și responsabile. Contabilii au un rol crucial în menținerea integrității financiare, apărarea intereselor publicului și în promovarea unei societăți mai corecte și etice. Am subliniat importanța acestui cadru etic în consolidarea încrederii publicului și în garantarea transparenței financiare..

Am evidențiat importanța stabilirii unor sisteme eficiente de control intern, monitorizare și guvernare corporativă pentru a preveni comportamentele neetice, prin analiza factorilor care le pot provoca. În final, este esențial ca cercetările viitoare să se concentreze pe evaluarea efectelor practicilor etice asupra organizațiilor și pe crearea unor strategii care să promoveze comportamente etice în domeniul contabilității. Aceste acțiuni vor ajuta la întărirea încrederii publicului și la construirea unui sistem financiar mai etic și mai durabil.

Referințe bibliografice

1. GRIGOROI, L., ȘELARU, M. Valorile și provocările profesiei contabile. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/15388
2. LAZARI, L., GRIGOROI, L., BAJAN, M. Profesia contabilă: principii de etică și angajamentul față de interesul public. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/8-16_14.pdf
3. Manualul codului etic al profesioniștilor contabili. Prezentarea consiliului pentru standarde internaționale de etică pentru contabili, Disponibil :https://mf.gov.md/sites/default/files/legislatie/codul_etice_standard_inter_audit_reviz.pdf